

JURNALISM ÎN UMBRĂ: provocarea pentru libertatea presei în România

Report al Misiunii FEJ în România

3-4 Februarie 2011

European Federation of Journalists Residence Palace Rue de la Loi 155 1040
Brussels Belgium Tel +32(0)2 2352 200 • Fax +32(0)2 2352 219
website: <http://europe.ifj.org/en> • Email: efj@ifj.org

Journalism as a public good

Introducere

- I. Jurnaliștii și Legea**
- II. Profesionalism și Etică**
- III. Afaceri media**

Recomandări ale Misiunii FEJ

Anexe

- I. Programul Misiunii**
- II. Lista persoanelor întâlnite și a participanților la masa-rotundă**
- III. Declarația comună privind Taxa SRTV**
- IV. Comunicat de presă FEJ**
- V. Articole în presă**

Introducere

În perioada 3-4 februarie, Federația Europeană a Jurnaliștilor a efectuat o Misiune în România la invitația membrului său afiliat, Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind.

În timp ce atenția Europei este focalizată pe subiecte exacte, precum Legea Presei din Ungaria sau conflictul de interese al Primului Ministru italian, situația jurnaliștilor în România continuă să rămână problematică din mai multe puncte de vedere, din cauza influenței politice necorespunzătoare și atacurilor serioase și repetate împotriva jurnaliștilor și a instituțiilor din care fac parte, exercitate de către grupuri politice.

Pe parcursul celor două zile, misiunea a avut întâlniri cu lideri ai jurnaliștilor, decidenți politici, precum și cu directorii radioului, televiziunii și agenției de presă și s-a întâlnit cu 50 de jurnaliști și profesioniști din media în cadrul unei mese rotunde, relatată pe larg în presă.

Misiunea a susținut Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind care, recent, a negociat cu succes un nou contract colectiv de muncă pentru jurnaliști și care, de asemenea, luptă împotriva tentativelor Guvernului de a ataca independența presei și de a suprima dreptul de negociere al angajaților din toate sectoarele economiei.

*Misiunea a fost formată din Secretarul general al Federației Internaționale a Jurnaliștilor, **Aidan White**, Co-directorul Federației Europene a Jurnaliștilor, **Marc Gruber** și Președintele Uniunii Jurnaliștilor din Macedonia și Tracia, **Moschos Voitsidis**.*

Acest raport înglobează cele mai importante îngrijorări și constatări ale Misiunii, dar formulează o serie de recomandări.

JURNALIȘTII ȘI LEGEA: DE LA RĂU LA MAI RĂU?

Strategia Națională de Apărare țintește presa

Misiunea FEJ a fost informată despre adoptarea, la 23 iunie 2010, de către Consiliul Superior de Apărare a Țării, a Strategiei Naționale de Apărare a Țării care include o prevedere potrivit căreia mass-media reprezintă o vulnerabilitate la adresa securității naționale.

„Fenomenul campaniilor de presă la comandă cu scopul de a denigra instituții ale statului, prin răspândirea de informații false despre activitatea acestora, presiunile exercitate de trusturi de presă asupra deciziei politice în vederea obținerii de avantaje de natură economică sau în relația cu instituțiile statului reprezintă o (...) vulnerabilitate a statului român.”.

Includerea unei astfel de aserțiuni într-un document oficial a provocat o puternică reacție din partea jurnaliștilor și a grupurilor militante pentru libertatea de expresie care au catalogat-o drept un atac asupra libertății presei și împotriva standardelor existente în acest domeniu în țările membre ale Uniunii Europene și ale NATO.

Misiunea a ridicat această problemă la întâlnirea cu membrii Comisiei de Cultură a Senatului din 3 februarie. Parlamentul European a redeschis, recent, Petiția depusă împotriva României de către Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind, CSDR și susținută de FEJ.

Acest document reprezintă, în opinia noastră, o încălcare gravă a unui stat membru al Uniunii Europene de la următoarele norme juridice fundamentale:

- **Articolul 11 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene**

„Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau

idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Libertatea și pluralismul mijloacelor de informare în masă sunt respectate”

- **Articolul 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului**

„Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

Astfel, în conformitate cu articolul 52 alin 3 din Cartă, acest drept are același înțeles și același domeniu de aplicare ca și cel garantat prin CEDO. Restrângerile care pot fi aduse acestui drept nu le pot depăși, prin urmare, pe cele stabilite la articolul 10 alineatul 2.

- **Cazul Handyside (7 Decembrie, 1976/49), Curtea Europeană a Drepturilor Omului**

„Începând cu hotărârea Handyside (7 decembrie 1976, /49), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut că libertatea de exprimare consacrată prin articolul 10 al CEDO este unul din drepturile fundamentale într-o societate democratică bazată pe pluralism, toleranță și spirit de deschidere. Astfel, Curtea a afirmat că libertatea de exprimare nu privește numai informațiile și ideile primite în mod favorabil sau considerate ca inofensive ori indiferente, dar și pe cele care scandalizează, șochează sau neliniștesc statul ori o parte oarecare a populației.”

- **Articolul 6. din Versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene**

“Uniunea recunoaște drepturile libertăților și principiile prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene din 7 decembrie 2000, astfel

cum a fost adoptată la 12 decembrie 2007, la Strasbourg, care are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor”.

Parlamentul European a redeschis, recent, Petiția împotriva României depusă de Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind, CSDR și sprijinită de FEJ.

Amenințări la adresa Libertății Presei: Legea Jurnalistului (Ghișe) și Legea Presei (Prigoană)

Recent, în Parlamentul României au fost depuse două proiecte de lege privind mass-media care afectează libertatea de expresie. Legea Jurnalistului a deputatului Ioan Ghișe cere jurnaliștilor să fie certificați profesional la fiecare trei ani și psihologic, anual.

Un al doilea proiect de Lege, propus de deputatul Silviu Prigoană, acordă noi atribuții Consiliului Național al Audiovizualului, acesta devenind, practic, un Minister al Presei pentru media electronică și tipărită, la fel ca recente propuneri adoptate în Ungaria.

FEJ și-a exprimat puternice rezerve și opoziția față de cele două proiecte de lege. Amândouă sunt periculoase și pot avea un efect dăunător asupra libertății presei prin accentuarea utilizării instrumentelor legale pentru rezolvarea unor nemulțumiri personale împotriva presei, negarea principiului autoreglementării în ceea ce privește conținutul editorial și subminarea profesionalismului jurnaliștilor și a angajaților din sfera de informare.

Politicizarea instituțiilor media și subfinanțarea instituțiilor publice

De mai bine de 22 de ani după căderea dictaturii Ceaușescu, toate instituțiile publice de media – Televiziunea Națională și Radioul Național – sunt sub un control și o influență politică necorespunzătoare. Structurile de conducere și de administrare nu sunt foarte diferite de modelele folosite în timpul perioadei comuniste.

Niciuna dintre modificările cadrului legal făcută în acești ani nu rezolvat problema amestecului politic continuu în mass-media publice.

Mai mult, instituțiile publice de media sunt subfinanțate, iar procedura de finanțare este una arbitrară și depinde de simpatiile politice.

Romania are cea mai mică plată pentru mass media din Uniunea Europeană, cu o taxă pe cap de locuitor de mai puțin de 1,5 euro pe lună valabilă pentru radio și televiziune împreună.

În plus, alte probleme apar la Agenția Națională de Presă care este supervizată de Parlament. Salariile sunt decise și plătite de către Ministerul de Finanțe. Aceste salarii sunt cele mai mici plătite în întreaga industrie media din România. Salariul de bază pentru un reporter – începător este mic, la valoarea de 100 de euro pe lună.

Misiunea FEJ s-a întâlnit cu liderii radioului, televiziunii și agenției de presă publice AGERPRES. FEJ a discutat cu ei despre îngrijorările lor legate de subfinanțarea drastică a serviciilor publice de media și despre necesitatea îmbunătățirii statutului jurnaliștilor ca profesioniști independenți. (În cazul AGERPRES, jurnaliștii sunt considerați funcționari publici).

“Este mai bine să păstrăm prevederile actuale decât să riscăm o nouă lege care ar putea fi și mai rea”, este sentimentul care i-a fost împărtășit, de mai multe ori, misiunii FEJ.

Misiunea FEJ a ajuns la concluzia că, de fapt, jurnaliștii, politicienii și publicul nu au neapărat nevoie de o nouă lege, ci de o politică media mult mai

flexibilă, transparentă și corectă. Amestecul politicului și nevoia pentru standarde etice nu pot fi soluționate doar prin lege, ele fac parte dintr-o serie mai largă de probleme proprii unei culturi politice care este deteriorată care încă are nevoie să dezvolte un caracter democratic, tolerant și pluralist în România.

Proiectul de lege care elimină drepturile de negociere în Ramura Mass-Media

Un nou proiect de lege promovat de Ministerul Muncii încearcă pur și simplu ștergerea ramurii media din noua legislație a muncii și ar scoate dintr-o dată mass-media de pe scena relațiilor industriale. Noile reguli fac imposibilă negocierea Contractelor Colective de Muncă care reglementează activitatea media în România.

Date fiind aceste circumstanțe, jurnaliștii nu ar avea nicio protecție împotriva contractelor abuzive de muncă.

Misiunea FEJ s-a întâlnit cu liderii Federației Române a Jurnaliștilor MediaSind, precum și cu reprezentanții săi afiliați din radio, televiziune și presa scrisă. De asemenea, aceștia s-au întâlnit cu liderul Confederației Sindicatelor Democratice din România.

Deși FRJ MediaSind a negociat cu succes reînnoirea Contractului Colectiv de Muncă la nivel de Ramură Mass-Media care include și clauza de conștiință, precum și, de asemenea, contracte la nivel de unitate cu AGREPRES și Realitatea Media, intenția de eliminare a Contractelor Colective amenință drepturile fundamentale ale muncii jurnaliștilor și a angajaților din media și trebuie atacată.

PROFESIONALISM ȘI MORALĂ: AUTOREGLEMENTAREA PRIMEAZĂ

Nerespectarea CCM la nivel de ramură, a codului deontologic și a clauzei de conștiință

În ciuda existenței Contractelor Colective de Muncă, angajatorii nu respectă întotdeauna aceste standarde. FRJ MediaSind a câștigat mai multe procese împotriva angajatorilor care nu au respectat drepturile jurnaliștilor prevăzute de Contractul Colectiv de Muncă, incluzând nivelul venitului, Codul Deontologic și clauza de conștiință. O Comisie Paritară¹ înființată de organizațiile sindicale și cele patronale se așteaptă să consolideze respectarea Contractelor Colective, deciziile acestora fiind obligatorii. Cu toate acestea, mecanismul nu funcționează în mod satisfăcător.

Jurnaliștii întâlnesc obstacole din cauza proceselor îndelungate de judecată (câteodată durează câțiva ani). Aceasta presupune o rezistență prelungită la condițiile dificile de muncă. Instituțiile guvernamentale responsabile cu aplicarea legislației muncii și a Contractelor Colective de Muncă sunt lipsite de capacitatea și resursele necesare pentru implementarea lor. Această situație acționează în sensul descurajării jurnaliștilor de a depune o reclamație și, în consecință, mulți jurnaliști nu consideră utilizarea unei astfel de proceduri drept o opțiune viabilă.

¹ *Comisia paritară reprezintă, potrivit Legii Contractelor Colective, un tip de Consiliu de Administrație la nivel de Ramură/Unitate. Din Comisia Paritară fac parte reprezentanți ai organizațiilor sindicale și patronale, semnatare ale Contractului Colectiv. Obligația Comisiei Paritare este de a rezolva toate problemele generate de aplicarea și implementarea Contractelor Colective la nivel de Ramură. Deciziile Comisiei Paritare sunt obligatorii pentru angajatorii și angajații din Ramura respectivă. Potrivit Regulamentului de funcționare, Comisia Paritară poate verifica respectarea Contractelor Colective în orice instituție. Acestea sunt obligate să le respecte. Dacă un angajator nu aplică decizia Comisiei Paritare, angajatul poate acționa în judecată patronul, iar instanța poate considera în favoarea angajatului decizia Comisiei Paritare.*

Misiunea FEJ a aflat că mulți angajatori ocolesc Contractele Colective de Muncă sau oferă doar salariul minim, compensându-l prin așa-numitele "drepturi de autor". Acest lucru se face plătind doar un salariu simbolic și completându-l cu plăți ulterioare publicării materialelor. Aceste taxe nu atrag costuri sociale pentru angajator și nu sunt luate în considerare ca venituri pentru pensie sau alte beneficii sociale. Această practică este larg răspândită și pare să fie încurajată de către autorități. FEJ consideră că este periculos și nedrept, deoarece privează angajații de protecție socială adecvată și de drepturile ulterioare la pensie. Această practică stabilește un precedent negativ care ar putea fi preluat și de alte țări din regiune.

Misiunea FEJ s-a întâlnit cu președintele Confederației Sindicatelor Democratice din România și, împreună cu FRJ MediaSind, au fost de acord că apărarea Contractului Colectiv de Muncă la nivel de Ramură Mass-Media este o prioritate pentru următoarele luni.

Suplimentar cadrului strict de reglementare, este rolul sindicatelor și datoria guvernului să se asigure că toate contractele colective existente, fie sectoriale, fie pe unitate, sunt respectate în întregime și aplicate.

Activitatea Comitetelor Sectoriale este blocată

Potrivit legislației românești, statul ar trebui să finanțeze Comitetele Sectoriale, inclusiv cele din media, pentru a îmbunătăți aptitudinile, capacitatea și competența angajaților profesioniști. Practic, aceste organisme trebuie să certifice standardele jurnalistice și să dezvolte noi câmpuri de activitate în cadrul industriei de media.

Totuși, activitatea Comitetelor Sectoriale pentru media este blocată în prezent din cauza subfinanțării severe și a lipsei resurselor umane. Această situație împiedică jurnaliștii să fie certificați în conformitate cu abilitățile lor

și, în consecință, împiedică mobilitatea lor profesională în interiorul și exteriorul României potrivit calificărilor certificate.

Autoreglementarea jurnaliștilor/bloggerilor/editorilor/patronilor

Mulți politicieni au promovat o Lege a Presei, spre deosebire de profesioniștii din media care caută forme de responsabilizare în baza regulilor stabilite prin autoreglementare.

O îngrijorare majoră identificată de către Misiunea FEJ este lipsa unui mecanism bine stabilit și recunoscut de autoreglementare a mass media. În cazul particular al mass media publică, sistemul actual de administrare și management a eșuat să creeze condițiile pentru organisme de conducere independente politic pe de o parte, și a eșuat să creeze condiții pentru ca jurnaliști să activeze într-un mediu etic și independent, pe de altă parte.

Este stringentă promovarea unei dezbateri cu privire la importanța unei noi abordări asupra responsabilității mass-media care justifică principiul de autoreglementare, dar consolidează valoarea medierii disputelor asupra conținutului, care promovează educația și conștientizează valoarea jurnalismului etic și independent și care susține cele mai înalte niveluri de protecție legală a libertății de expresie.

Competențe media

La fel ca în multe alte țări, competența media este insuficientă sau nu este adaptată la schimbările profunde ale jurnalismului și ale mass-media în general.

MEDIUL DE AFACERI ÎN MEDIA: INOVAȚIA ESTE ABSOLUT NECESARĂ

Lipsa acțiunilor de revigorare și consolidare a industriei media

România are una dintre cele mai ridicate rate a TVA-ului din Uniunea Europeană pentru industria media. Dacă TVA-ul în UE este între 0-5%, în România este de 24% pentru producția media și 9% pentru distribuție. Presa din România nu a primit nicio subvenție pe durata crizei economice internaționale, în timp ce alte țări europene au alocat sprijin substanțial pentru media locale și naționale. Mai mult de 6.000 de jurnaliști au fost concediați în anii precedenți și sute de publicații au fost închise; în ciuda acestei situații dificile am constatat lipsa oricărei reacții din partea autorităților pentru a sprijini media din România.

Situația RODIPET

Cel mai important lanț de distribuție este în faliment și o investigație penală în acest caz este în derulare. Între timp, mass-media tipărite au rămas fără o alternativă eficientă de vânzare.

RECOMANDĂRI

Jurnaliștii și Legea

1. Excluderea din Strategia Națională de Apărare a României a prevederii privind presa.
2. Respingerea proiectelor de lege cu privire la mass-media; admonestarea inițiatorilor legilor care contravin cu angajamentele politice ale partidelor din care provin. Autoritățile și partidele politice ar trebui să-și reafirme public sprijinul pentru libertatea presei ca un principiu fundamental al democrației.
3. Modificarea Legii de organizare și funcționare a SRR și SRTV, ANP Agerpres în sensul depolitizării, profesionalizării Consiliilor de Administrație, numirea unor profesioniști în aceste domenii printr-o procedură transparentă agreată cu societatea civilă.
4. Modificarea în regim de urgență a Legii de organizare și funcționare a SRR, SRTV și AGERPRES, în scopul creșterii taxei radio-tv la un nivel corespunzător de finanțare, prin consultarea cu organizațiilor sindicale și profesionale. Modificarea sistemului de finanțare al AGERPRES cu scopul de a o face o instituție media autentică în care angajații să nu mai fie considerați funcționari publici.
5. Respingerea propunerilor de modificare a legislației muncii, Legii Sindicatelor, Legii Patronatelor, contractelor negocierilor colective, conflictelor de muncă care ar duce la desființarea „ramurii mass media” ca entitate recunoscută în dialogul social, inclusiv prin apelarea Curții Constituționale sau a instituțiilor europene.

Profesionalism și etică:

1. Consolidarea și dezvoltarea rolului funcționării Comisiilor Paritare la nivel de ramură.
2. Crearea Tribunalului Muncii.
3. Ridicarea problemei plății jurnaliștilor pe drepturi de autor în locul unor salarii pe carte de muncă.
4. Respectarea și aplicarea Legii Române în cazul Comitetelor Sectoriale.
5. Promovarea Codului Deontologic.
6. Promovarea unei dezbateri privind importanța unei noi abordări privind responsabilitatea și etica mass-media, crearea și consolidarea unui autentic Consiliu de Etică format din profesioniștii media și organizații ale societății civile, dar nu din reprezentanți ai statului sau ai instituțiilor politice.
7. Dezvoltarea competențelor media ca materie de studiu în școli, universități, precum și introducerea temei în programele de formare continuă a adulților.

Mediul de afaceri din presă

1. Acordarea aceleiași TVA ca în alte țări europene.
2. Dezvoltarea, în cadrul unui parteneriat între autorități, patroni și angajați, a unor modele de sprijin public pentru media naționale și locale.
3. Implicarea la nivel oficial în salvarea și redeschiderea celei mai mari societăți de distribuție a presei RODIPET

ANEXA I - PROGRAMUL MISIUNII FIJ-FEJ ÎN ROMÂNIA

Joi, 3 Februarie

10.30 -12.00 - întâlnire board MediaSind

12.00 - 13.00 – întâlnire conducere ANP Agerpres

15.00 -16.00 – vizită Societatea Română de Radiodifuziune

16.00 –16.30 - întâlnire conducere CSDR

17.00 – întâlnire Parlament

Vineri, 4 Februarie

10.00 - 11.30 - dezbateri în cadrul mesei rotunde

12.00 – 13.30 – concluzii

13.30 – 14.00 - interviuri presă

15.30 – 17.00 – vizită Televiziunea Română

17.00 – plecare spre Târgoviște, fosta capitală a Țării și locul unde s-a născut fondatorul primului ziar din România, Ion Heliade Rădulescu

18.00 – 18.30 – emisiune la Trustul de Presă ARTPRESS

18.30 – 19.30 – vizită la Trustul de Presă ARTPRESS; discuții cu reprezentanții presei locale și cu liderii Patronatului Presei din România ROMEDIA

ANEXA II – Lista persoanelor pe care Misiunea FEJ i-a întâlnit și a participanților la masa rotundă

Misiunea FEJ a avut întâlniri separate cu:

1. Sergiu Nicolaescu, președinte al Comisiei pentru Cultură din cadrul Senatului
2. Aledin Amet, Vice-președinte al Comisiei pentru Cultură a Camerei Deputaților
3. Gheorghe Bârlea, senator PDL
4. Avram Crăciun, senator PSD
5. Florin Davidescu, consilier în cadrul Comisiei pentru Cultură a Senatului
6. Ioan Mihai Roșca, Director-General al ANP AGREPRES
7. Argentina Traicu, Director-General adjunct al ANP AGERPRES
8. Elena Murar, Director Financiar al ANP AGERPRES
9. Maria Schifirneț, vicepreședinte al Sindicatului din cadrul AGERPRES, coordonator al Departamentului Media din cadrul FRJ MediaSind
10. Dan Mihăiescu, vicepreședinte al Sindicatului Jurnaliștilor Profesioniști
11. Dan Șanta, președinte al Departamentului pentru Relații Internaționale al SRR
12. Zorin Diaconescu, consilier editorial al Președintelui-Director-General al SRR
13. Andras Istvan Demeter, Președinte-Director-General al SRR
14. Alexandru Lăzescu, Președinte-Director General al SRTV
15. Teodor Vasiliu, Președinte al Organizației Patronale ROMEDIA
16. Iacob Baci, Președinte al Confederației Sindicatelor Democratice din România (CSDR)
17. Carmen Ionescu, Președinte al Departamentului Relații Internaționale al CSDR
18. Cezar Ioan Corîci, Președinte UGIR 1903

Lista invitaților la masa rotundă "Mass-media din România – provocările și oportunitățile anului 2011" - 4 februarie 2011

1. Mihai Marc, Ambasada Germaniei
2. Balazs Adam, Consilier în cadrul Departamentului Politic al Ambasadei Ungariei

3. Yoann Talhouarne, Responsabil Departament pentru audiovizual din cadrul Ambasada Franței
4. Gabriela Manea, Ambasada Olandei
5. Alexandru Lăzescu, Președinte – Director General Societatea Română de Televiziune
6. Andras Istvan Demeter, Președinte – Director General Societatea Română de Radio
7. Argentina Traicu, Director General-adjunct ANP Agerpres
8. Cătălina Matei, redactor-șef ANP AGERPRES
9. Sorin Rada, membru al Consiliului de Administrație al SRTV
10. Sorin Burtea, membru al Consiliului de Administrație al SRTV
11. Dani Constantin, vicepreședinte Sindicatul pentru Unitatea Salariaților din TV (SPUS TV)
12. Larisa Ghițulescu, Director al Departamentului Comunicare al SRTV
13. Horia Grușcă, redactor SRTV, membru în Comisia de Etică
14. Victor Boștinăru, europarlamentar
15. Dan Șanta, Director al Departamentului Relații Internaționale al SRTV
16. Zorin Diaconescu, consilier editorial al Președintelui-Director-General al SRR
17. Cezar Ion, președinte Asociația Jurnaliștilor Români
18. Victor Boștinăru, europarlamentar
19. Iulian Donici, consilier al europarlamentarului Victor Boștinăru
20. Renate Weber, europarlamentar
21. Maria Schifirneț, coordonator Departament Presă scrisă, FRJ MediaSind
22. Ioana Avădani, Director Executiv al Centrului pentru Jurnalism Independent (CJI)
23. Cristina Lupu, Coordonator Programe CJI
24. Mircea Toma, Președinte Active Watch Agenția de Monitorizare a Presei
25. Maria Popa, Active Watch Agenția de Monitorizare a Presei
26. Teodor Vasiliu, Președinte Patronatul Presei din România, ROMEDIA
27. Alexandru Mărgăritescu, Director Comunicare și Imagine UNPR
28. Cezar Ioan Corîci, Președinte UGIR 1903
29. Cristi Godinac, președinte Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind
30. Adrian Valentin Moise, Vicepreședinte al Departamentului Radio FRJ MediaSind
31. Marius Drăghici, jurnalist freelancer
32. Constantin Rădulescu, RODIPET
33. Marinela Balabuți, ITM București
34. Cristian Mititelu, Consiliul Național al Audiovizualului
35. Rodica Anghel, Consiliul Național al Audiovizualului

36. Bogdan Gamalet, Uniunea Ziariștilor Profesioniști
37. Elena Coman, Manager de Comunicare, Fundația Soros România
38. Petru Zoltan, Centrul Român pentru Jurnalism de Investigație (CRJI)
39. Doina Șerban, Reprezentanța PE în România
40. Radu Popescu, avocat FRJ MediaSind
41. Andrei Ioniță, președinte Asociația Studenților de la Jurnalism și Comunicare
42. Florian Goldstein, Director „Bursa”
43. Michael Bird, redactor-șef “The Diplomat”
44. Costantin Oprișiu, Uniunea Ziariștilor Profesioniști
45. Costea Daniel - The Money Channel
46. Gabriela Moise, FRJ MediaSind
47. Iulia Petre, redactor ANP AGERPRES
48. Ioana Stătescu, reporter Radio Romania
49. Adrian Cristea, reporter Radio Romania
50. Liliana Simionescu, Radio France Internationale
51. Bărgăoanu Alina, Hotnews
52. Mădălina Cerban, Mediafax
53. Maria Lazăr Pop, Adevărul newspaper
54. Costea Daniel, The Money Channel
55. Simina Mistreanu, www.wall-street.ro
56. Adrian Iclozan, The Money Channel
57. Dan Mihăiescu, ANP AGERPRES
58. Florin Budescu, www.StareaPresei.ro
59. Tuță Radu, ANP AGERPRES
60. Andrei Niculescu, Sindicatul Jurnaliștilor Profesioniști
61. Ana Pleșcan, Sindicatul 2002 din TVR

ANEXA III – Declarația privind taxa TV

Eliminarea taxei SRTV este inacceptabilă

Centrul pentru Jurnalism Independent, ActiveWatch-Agentia de Monitorizare a Presei și Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind protestează față de adoptarea de către Camera Deputaților a propunerii legislative prin care se elimină obligativitatea taxei pentru serviciile televiziunii publice și solicită Senatului, în calitate de cameră decizională, să respingă proiectul de lege.

La 5 februarie a expirat termenul de 45 de zile în care Camera Deputaților putea să se pronunțe asupra inițiativei unui grup de parlamentari PSD care viza modificarea art. 40 din legea nr. 41 /1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și a Societății Române de Televiziune. În lipsa oricărei dezbateri pe marginea acestei inițiative, proiectul de lege a fost considerat aprobat tacit și urmează a fi înaintat Senatului.

Semnatarii sunt de părere că această inițiativă legislativă pune în pericol existența de facto a televiziunii publice și prin aceasta afectează grav dreptul constituțional la informare al oricărui cetățean.

Organizațiile semnatare consideră că motivele invocate de inițiatorii proiectului de lege nu se susțin și induc în eroare atât publicul, cât și Parlamentul.

În expunerea de motive se arată că SRTV primește bani de la bugetul de stat, astfel încât taxa TV ar constitui o “taxă dublă”. Conform legii sale de funcționare, SRTV primește de la bugetul de stat fonduri a căror destinație este strict limitată, fiind alocate aproape exclusiv “utilizării stațiilor de emisie, a radioreleelor și a circuitelor video și fonice”. Aceste fonduri ajung de fapt la

Societatea Națională de Radiocomunicații (SNR). SRTV depinde de veniturile din taxa TV pentru producția programelor sale. De altfel, și în cazul Societății Române de Radio funcționează același mecanism, pe care inițiatorii îl mențin în textul legii, fără a-l considera dublă taxare.

Inițiatorii susțin totodată că numărul posesorilor de receptoare de televiziune s-a “reduc considerabil” ca urmare a proliferării distribuirii pe Internet a programelor stațiilor de televiziune. Datele privind consumul de televiziune contrazic această afirmație. Conform studiului EUMAP privind televiziunea în România, numărul telespectatorilor a crescut de la 17,8 milioane în 2008 la 18,6 milioane în 2009 și la 19,4 milioane în primul semestru al anului 2010. Solicităm pe această cale inițiatorilor proiectului de lege să pună la dispoziția publicului studiile care au stat la baza elaborării Expunerii de motive.

Semnatarii consideră că orice discuție privind finanțarea serviciilor publice de radio și televiziune trebuie să se poarte în doar în contextul asigurării resurselor necesare pentru îndeplinirea mandatului lor public. Reamintim clasei politice că România are angajamente internaționale în privința sprijinirii serviciilor publice audiovizuale și a garantării independenței lor, inclusiv la nivel financiar.

Cerem clasei politice românești să acționeze responsabil și cu respect față de public și față de valori necontestabile, cum ar fi adevărul și libertatea de informare.

*Centrul pentru Jurnalism Independent: Ioana Avădani, Director Executiv
ActiveWatch-Agenția de Monitorizare a Presei: Mircea Toma, Președinte
Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind: Cristi Godinac, Președinte*

ANEXA IV – Comunicatul presă FEJ

Federația Europeană a Jurnaliștilor promovează Jurnalismul ca bun public pentru a înfrunța criza în România

România, la fel ca alte țări est-europene, trebuie să adopte un nou discurs etic și moral pentru a sprijini jurnalismul ca un bun public, afirmă Federația Europeană a Jurnaliștilor. Federația și-a încheiat vineri misiunea de două zile la București.

Delegația s-a întâlnit cu lideri ai jurnaliștilor, politicieni, președinții celor trei instituții publice de mass-media – radioul, televiziunea și agenția de presă - precum și cu 50 de jurnaliști și activiști media.

Secretatul General a Federației Europene a Jurnaliștilor, Aidan White, a declarat că, în România, criza media arată că este nevoie de o nouă viziune asupra rolului jurnalismului în societate. “Este timpul să fie înlăturate toate formele de manipulare politică, să fie sprijinită o nouă viziune, cea a unui jurnalism etic și moral, este nevoie urgentă de îmbunătățirea condițiilor sociale și profesionale în care jurnaliștii își desfășoară activitate”, a spus White. „Aceasta este calea corectă de a înfrunța criza socială și economică pe care o are de înfruntat societatea românească”.

Aidan White a trasat câteva dintre cele mai urgente probleme de rezolvat:

- **Subfinanțarea drastică a societăților publice de media**
- **Creșterea salariilor și îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru jurnaliști**
- **Îmbunătățirea statutului jurnaliștilor ca și profesioniști, nu ca și funcționari publici**

Delegația și-a declarat susținerea pentru Federația Română a Jurnaliștilor (FRJ) MediaSind care, recent, a negociat cu succes un nou contract colectiv de muncă pentru jurnaliști. Acesta include clauza de conștiință, dar luptă, de asemenea, cu încercările guvernamentale de a suprima dreptul de negociere al angajaților din toate sectoarele economiei.

“Încercările de exclude mass-media de pe scena relațiilor industriale va diminua pe viitor statutul jurnalismului”, a declarat Cristi Godinac, președintele FRJ MediaSind. “Dacă va fi nevoie, vom contesta acest proiect de lege la Curtea Constituțională și la instituțiile europene”, a adăugat el.

Delegația a subliniat, de asemenea, campania de a elimina din Strategia Națională de Apărare a țării care identifică mass-media drept o potențială “amenințare” la adresa securității naționale. Federația Europeană a Jurnaliștilor și membrii Parlamentului European conlucrează pentru a schimba sensul acestei politici.

“Criza din România este reflexia atacurilor asupra jurnalismului independent în întreaga regiune”, a declarat White. “În Ungaria, Bulgaria, dar și în alte țări, suntem martorii modului în care acțiunile politice erodează încrederea publicului în jurnalism. Noi trebuie să lansăm o contra-campanie în care jurnalismul independent și etic va fi centrul luptei pentru democrație”.

Din delegația europeană au mai făcut parte Co-directorul Federației Europene a Jurnaliștilor, Marc Gruber și Președintele Uniunii Jurnaliștilor din Macedonia și Tracia, Moschos Voitsidis.

În urma misiunii, delegația va publica, la sfârșitul acestei luni, un raport complet care va include și recomandări în sprijinul jurnaliștilor din România.

ANEXA V – ARTICOLE ÎN PRESĂ

- **FRJ MediaSind:** *“Mesajul Misiunii Federației Europene a Jurnaliștilor: „Identificarea presei drept o potențială amenințare la adresa securității naționale este inacceptabilă””, disponibil la:*
<http://www.mediasind.ro/comunicate-1/mesajulmisiuniifederatieieuropeneajurnalistilorpentropoliticieniromanii%20%80%9Eidentificareapreseidreptopotentialaamenintarelaadresasecuritatiinternationaleesteinacceptabila%20%80%9D>
- **Radio France Internationale:** *“Presă din România: provocări în 2011”, disponibil la :* <http://www.rfi.ro/articol/stiri/social/presa-romania-provocari-2011>
- **BLOG Victor Boștinăru:** *Este inacceptabil faptul că CSAT a identificat mass-media drept o amenințare, disponibil la:*
<http://victorbostinaru.ro/?p=1918>
- **Centrul pentru Jurnalism Independent:** *“Aidan White: Pentru mass media e nevoie de mai multe politici si mai puține legi”, disponibil la:*
<http://www2.cji.ro/articol.php?article=1203>
- **Centrul pentru Jurnalism Independent:** *“Federația Europeană a Jurnaliștilor promovează Jurnalismul ca bun public pentru a înfrunța criza în România”, disponibil la:*
<http://www2.cji.ro/articol.php?article=1202>

- **CORECT Politics:** Aidan White (FIJ): Identificarea presei ca o amenintare la siguranta nationala, inacceptabila, disponibil la: <http://news.corect.com/politics/intern/aidan-white-fij-identificarea-presei-ca-o-amenintare-la-siguranta-nationala-inaccept>
- **Reporter Virtual:** "FEJ promovează jurnalismul ca bun public pentru a înfrunta criza în România", disponibil la: <http://www.reportervirtual.ro/2011/02/fej-promoveaza-jurnalismul-ca-bun-public-pentru-a-infrunta-criza-in-romania.html>
- **AGERPRES:** "Problemele jurnaliștilor din România-tema unei mese rotunde cu participare internațională", disponibil la: <http://www.mediasind.ro/news/agerpresproblemelejurnalistilordinromania-temauneiimeserotundecuparticipareinternationala>
- **MediaAddict:** "Mass-media din România – provocările și oportunitățile anului 2011", disponibil la: <http://www.mediaddict.ro/2011/02/mass-media-din-romania-%E2%80%93-provocarile-si-oportunitatile-anului-2011/>
- **StirideBine:** "Ziaristii dezbat la o masa rotunda pe tema "Mass-media din Romania"", disponibil la: <http://www.stiridebine.ro/ziaristii-dezbat-la-o-masa-rotunda-pe-tema-mass-media-din-romania>
- **The Epoch Times:** "Problemele presei in dezbaterea ziaristilor", disponibil la: http://www.epochtimes-romania.com/articles/2011/02/article_100266.html
- **Fabrica de bani:** "Problemele presei in dezbatere", disponibil la: <http://www.fabricadebani.ro/news.aspx?iid=30667>
- **StareaPresei.ro:** "Federația Europeană a Jurnaliștilor promovează jurnalismul ca bun public, pentru a înfrunta criza în România",

disponibil la: <http://www.stareapresei.ro/federatia-europeana-a-jurnalistilor-promoveaza-jurnalismul-ca-bun-public-pentru-a-infrunta-criza-in-romania-17528.html>

- **Liga Jurnaliștilor Sibiu** „*Mass-media din Romania – provocarile si oportunitatile anului 2011*”, disponibil la: <http://ligajurnalistilorsibiu.blogspot.com/2011/02/invitatie-pentru-presa-mass-media-din.html>
- **StareaPresei.ro**: “*Provocarile si oportunitatile 2011 in mass-media*”, disponibil la: <http://www.stareapresei.ro/provocarile-si-oportunitatile-2011-in-mass-media-17467.html>
- **STIRIAZI**: “*Invitatie pentru presa: „Mass-media din Romania – provocarile si oportunitatile anului 2011*”, disponibil la: <http://www.stiriaz.ro/ziare/articol/articol/fej-promoveaza-jurnalismul-ca-bun-public-pentru-a-infrunta-criza-in-romania/sumar-articol/8236496/>
- **Jurnal de Dambovita**: “*Vizită europeană la Artpress*”, disponibil la: http://jurnaldedambovita.artpress.ro/jdb_articol--Vizit_european_227_la_Artpress,4970.html
- **Bursa.ro**: “*Federația Europeană a Jurnaliștilor promovează Jurnalismul ca bun public pentru a înfrunta criza în România*”, disponibil la: http://www.bursa.ro/federatia-europeana-a-jurnalistilor-promoveaza-jurnalismul-ca-bun-public-pentru-a-infrunta-criza-in-romania-108482&s=media_advertising&articol=108482.html
- **Relatări la Televiziunea Națională și la Postul Național de Radio**
- **ANP AGERPRES**: „*Problemele jurnaliștilo în România –principala temă de discuție în cadrul unei mese rotunde cu participare internațională*”

Problemele cu care se confruntă jurnaliștii din România, începând de la libertatea presei, până la cele generate de criza economică și socială au constituit tema principală a dezbaterii intitulată „Mass-media din România - provocările și oportunitățile anului 2011”, organizate vineri de Federația Română a Jurnaliștilor MediaSind.

Evenimentul a fost organizat cu ocazia prezenței în România a lui Aidan White, secretar general al FIJ, Marc Gruber, director al Federației Europene a Jurnaliștilor (FEJ) și Moschos Voitsidis, membru al Comitetului Executiv FEJ.

Reprezentanții FIJ și FEJ s-au aflat în România într-o misiune de documentare, iar raportul întocmit în urma acestei misiuni va fi transmis către organizații naționale și internaționale.

Directorul executiv al Centrului pentru Jurnalism Independent, Ioana Avădani, a enumerat o „listă de probleme” cu care se confruntă, în opinia sa, presa din România. Pe primul loc pe această listă se află Strategia Națională de Apărare a Țării care include presa ca o posibilă amenințare la adresa securității statului. Pe aceeași listă se află, între altele, depolitizarea și subfinanțarea instituțiilor de media, nerespectarea contractelor colective de muncă. 'Am trecut prin doi ani de criză, care au schimbat peisajul media din România', a spus oficialul CJI.

Aidan White și-a exprimat îngrijorarea, la rândul său, față de faptul că presa este considerată, la cel mai înalt nivel al autorităților române, ca un potențial pericol la adresa securității statului.

El a subliniat că o astfel de afirmație, cuprinsă în documentul strategiei, este împotriva Constituției României, Convenției Europene a Drepturilor Omului, fundamentelor libertății de expresie și este de neacceptat ca o strategie de politică să identifice presa liberă ca potențial amenințătoare pentru țară.

Același aspect a fost criticat și de europarlamentarul social-democrat Victor Boștinaru.

„În bătălia dusă în Parlamentul European în fața obstrucțiilor manifeste ale unor structuri ale statului român am avut sprijinul FIJ. De ce această strategie de apărare națională este inacceptabilă din perspectivă europeană? În contrast cu legea ungară (...) strategia de apărare din România este în egală

măsură lașă și perversă, ungurii au avut aroganța de a spune pe față și au pus acolo aberații care derivă din pattern-ul nazisto-hortisto-comunist timpuriu. Mecanismul românesc e mult mai laș și mai perfid', a afirmat eurodeputatul Victor Boștinaru.

Europarlamentarul social-democrat a anunțat că intenționează să depună, în perioada următoare, o petiție în Parlamentul European prin care dorește să atragă atenția că se intenționează ca presa să fie eliminată ca ramură de activitate din viitoarea legislație a muncii. După ce petiția va fi înregistrată, a adăugat el, documentul va avea și avizul Comisiei de muncă din Parlamentul European.

Europarlamentarul liberal Renate Weber crede că numărul guvernelor populiste a crescut în criza economică și că populiștii au tendința de a identifica dușmani în sfera presei. „Pe fondul crizei economice din Uniunea Europeană, numărul guvernelor populiste a crescut, chiar și cei care erau mai rezonabili au trecut în zona populistă. Ungaria a reușit însă să ia din fiecare legislație ce este mai rău și să facă un „Frankenstein”. (...) Dacă noi pierdem aici, acesta este începutul sfârșitului pierderii dreptului libertății de expresie în Uniunea Europeană”, a atras atenția Renate Weber, referindu-se la legea ungară a presei.

Ea a afirmat că s-a decis ca în fiecare an Agenția pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene va face o analiză comparativă a situației presei din fiecare stat membru UE, iar reprezentanți ai acestei agenții să fie invitați în plenul Parlamentului European pentru dezbateri. De asemenea, ea a anunțat că s-a decis elaborarea unui raport în cadrul Parlamentului European care să se refere la standardele minimale necesare în orice stat democratic referitoare la libertatea presei.

Președintele Federației Române a Jurnaliștilor MediaSind, Cristi Godinac, a afirmat că problemele cu care se confruntă breasla jurnaliștilor în România sunt din ce în ce mai grave.

„Observăm dorința actualei puteri de a pune botniță libertății de exprimare și aici aș vrea să mă refer în principal la Strategia națională de apărare a țării, unde activitățile din mass-media sunt considerate vulnerabilități la adresa siguranței naționale”, a declarat Cristi Godinac. Intenția actualei puteri de a

modifica legislația muncii, „subfinanțarea” societăților publice de radio, televiziune, a Agenției Naționale de Presă AGERPRES, lipsa oricărei facilități pentru industria de media s-au numărat printre aspectele enumerate de Godinac.

Toți vorbitorii au asociat 'pericolul' creat de noua legislație ungară împotriva libertății presei cu ceea ce se întâmplă în țara noastră.

„O problemă fundamentală în societatea românească este faptul că au dispărut reperatele (...) media a ajuns în cea mai degradată stare în perspectivă etică și profesională din ultimii 20 de ani”, a declarat și președintele-director general al TVR, Alexandru Lăzescu.

Cezar Ioan Corîci, președintele Uniunii Generale a Industriașilor din România, consideră că presiunea generată asupra presei în ultimul an, din cauza „incapacității actualului Guvern de a dialoga”, este teribilă.

„Există două tipuri de presiuni. Un Guvern, dacă dorește să nu respecte drepturile de informare ale cetățenilor, care fac parte din drepturile fundamentale ale omului, atunci poate să desfășoare două acțiuni asupra presei sau, de fapt, trei. Una este o acțiune legislativă adversă, încercările de a interzice anumite drepturi și libertăți, de fapt mai mult sau mai puțin direct prin instrumente legislative, cea de-a doua cea economică. Ce-i mai simplu decât să trimiți la marile trusturi de presă aproape în fiecare zi câte un control fiscal de luni de zile?”, a declarat Cezar Ioan Corîci.

Mircea Toma, președintele Agenției de Monitorizare a Presei, este de părere că “niciunul dintre cei care sunt acum la putere nu vrea o televiziune autentic independentă”.

„În cadrul MediaSind se află afiliat Sindicatul Salariaților din Rodipet, cunoaștem problematica distrugerii celei mai importante instituții de distribuție a presei din țară, vom sesiza alături de colegii noștri și Parchetul, dar și Guvernul și AVAS, dorind să tragem un semnal de alarmă asupra falimentării cu bună știință și distrugerii celei mai importante instituții de distribuție a presei, Rodipet”, a declarat, în altă ordine de idei, Cristi Godinac.

President
ARNE KÖNIG

General Secretary
AIDAN WHITE

Co-Directors
RENATE SCHROEDER & MARC GRUBER

Federația Europeană a Jurnaliștilor

Federația Europeană a Jurnaliștilor (FEJ) este o organizație regională a Federației internaționale a Jurnaliștilor (FIJ). Ea reprezintă interesele asociațiilor jurnaliștilor și a membrilor săi. FEJ este cea mai mare organizație a jurnaliștilor, reprezentând în jur de 260.000 de jurnaliști în peste 30 de țări.

FEJ luptă pentru drepturile profesionale a jurnaliștilor care lucrează în toate sectoarele media.

FEJ este recunoscută de Asociația Europeană, Consiliul Europei și de către Confederația Sindicatelor drept vocea reprezentativă a jurnaliștilor în Europa.

Sediul FEJ se află la Bruxelles.

FEJ își susține afiliații pentru a încuraja sindicatele, a recruta noi membri și pentru a menține sau a crea un mediu în care calitatea, independența jurnalistică, pluralismul, valorile de serviciu public și muncă decentă există.

Journalism as a public good